

Evaluatie-avond reebeheer 2020-2024

Donderdag 16 mei 2024

Vanavond op de agenda

- Stand van zaken en (aanpassingen?) faunabeheerplan
- De enquête
- De cijfers
- Zonering en hotspots
- Sturing door afschot
- Sturen op populatiedichtheid
- Wensen uit evaluatie en werkplannen?
- Toelichting valwildregeling door Titus Sijmonsma

Reebeheer in Fryslân

Doel = verkeersveiligheid

- Hoe kijken we hier beleidsmatig tegenaan?
- Hoe kijken we hier in de praktijk tegenaan?

Uitvoering volgens het principe “Lerend beheren”

- Waar komen we vandaan?
- Waar staan we nu?
- Waar willen we naartoe?

Waar komen we vandaan?

Draagkrachtmodel: hoeveel reeën kan een gebied aan?

Waar gaan we naartoe?

- Reebeheer waarbij het aantal aanrijdingen met reeën acceptabel is.
- En dientengevolge ook andere schade en overlast acceptabel is.

Waar staan we nu?

Wat hebben we?

- De datavoorziening is op orde
- Het aantal aanrijdingen is afgenomen, maar nog niet laag genoeg
- De hotspots zijn in beeld
- De mogelijkheden van preventieve maatregelen ook
- Evenals de aansturing van ondersteunend afschot

Waar staan we nu?

- We naderen het einde van de planperiode van het huidige faunabeheerplan
- Nog niet alle doelstellingen zijn bereikt
- Maar we denken wel op de goede weg te zijn
 - Het kost gewoon meer tijd
- De FBE steekt daarom in op verlenging van het huidige faunabeheerplan om ook de laatste onderdelen uit te werken

Wat hebben we nog niet (helemaal)?

- De werkplannen
- De afstemming met de wegbeheerders
- Het monitoren van de effecten

Resultaten enquête over maatgevend belang:

- Ruim 70% van de WBE's is het ermee eens om verkeersveiligheid als maatgevend belang te hanteren. Toch proeven we uit de toelichting dat een vitale reeënstand ook belangrijk wordt gevonden.
- Bijna 15% van de WBE's geeft aan ook schade aan flora en fauna van belang te vinden, en dan met name de schade aan bosverjonging.

Resultaten enquête over preventieve maatregelen:

- Alle WBE's (100%) achten preventieve maatregelen niet toereikend om de gewenste verlaging van het aantal aanrijdingen met ree te realiseren.
- En stelt daarom dat (ondersteunend) afschot noodzakelijk is.
- Ruim 85% van de WBE's vindt preventieve maatregelen wel een goede aanvulling op afschotbeheer.
- Bijna 15% van de WBE's geeft aan dat preventieve maatregelen in hun WBE niet van toepassing zijn:
 - Geen duidelijke hotspots
 - Technisch niet uitvoerbaar of te duur
 - Niet mogelijk langs rijkswegen

Resultaten enquête over sturing afschot:

- Ruim 85% van de WBE's herkent hotspots in hun WBE. Bij de overige zijn die niet duidelijk aanwezig.
- Bij bijna 60% van de WBE's sluit de zonering goed aan bij de aanpak die toch al in het reebeheer werd gevolgd.
- Ruim 40% van de WBE's zegt afschot uitsluitend rond hotspots te concentreren, ruim 40% zowel op hotspots als op het achterland en ruim 15% vooral op aanwas (achterland c.q. hele WBE).
- Ruim 85% van de WBE's hecht aan reemerken als tastbaar bewijs voor legaal afschot.

Resultaten enquête over vitaliteit populatie:

- Ruim 70% van de WBE's vindt ziektes, de algehele conditie en de samenstelling van de reeënpopulatie interessant om te monitoren. De (resterende) 30% zegt hierop niet te monitoren.
- Specifiek worden genoemd:
 - Paultsma-meetmethode, groeigetal, conditie-index en conditie-product
 - Verhouding kalveren en geiten
 - Gewicht
 - Andere oorzaken valwild
 - Keelhorzel

Resultaten enquête over monitoren:

- De WBE's die aangegeven hebben monitoring belangrijk te vinden, zijn ook allemaal bereid een bijdrage te leveren m.b.t. ziektes, de algehele conditie en de samenstelling van de reeënpopulatie
- Deze WBE's geven aan dat dit ook voor (het gros van) de individuele jagers geldt
- Bijna 15% van de WBE's vindt dat ook de TBO's hieraan zouden moeten bijdragen
- Bijna 15% van de WBE's vindt dat monitoren een taak is van de 'beleidbepalers'

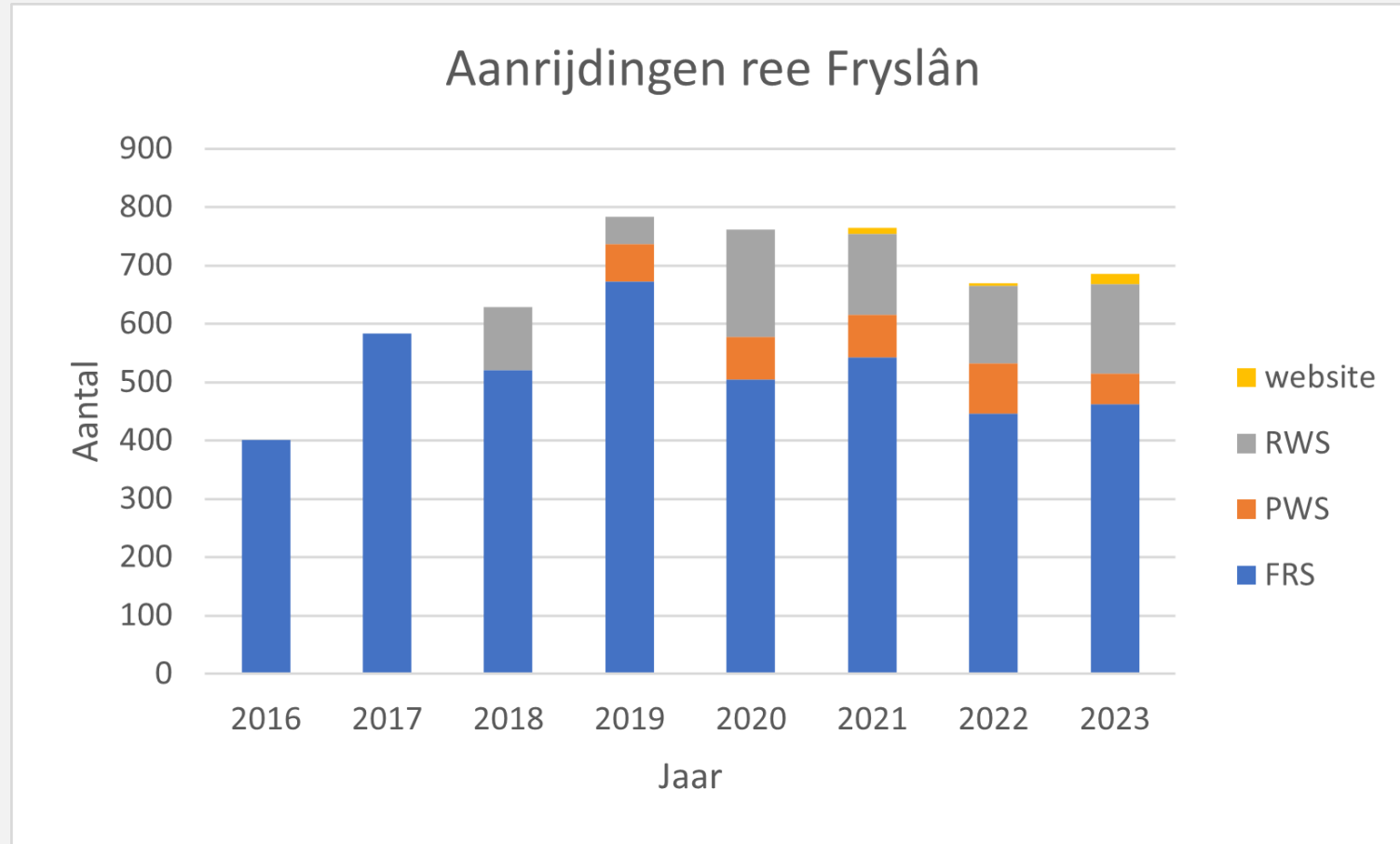
Ingebrachte vragen n.a.v. de enquête

- Frequentie updaten info
- Onduidelijkheid over ‘aparte reemerken’ en toedeling bok/geit
- Werkwijze afmelden aangereden reeën
- Werkwijze voor afmelden zieke reeën
- Overzichtskaarten
- Samenwerking met TBO's en wegbeheerders

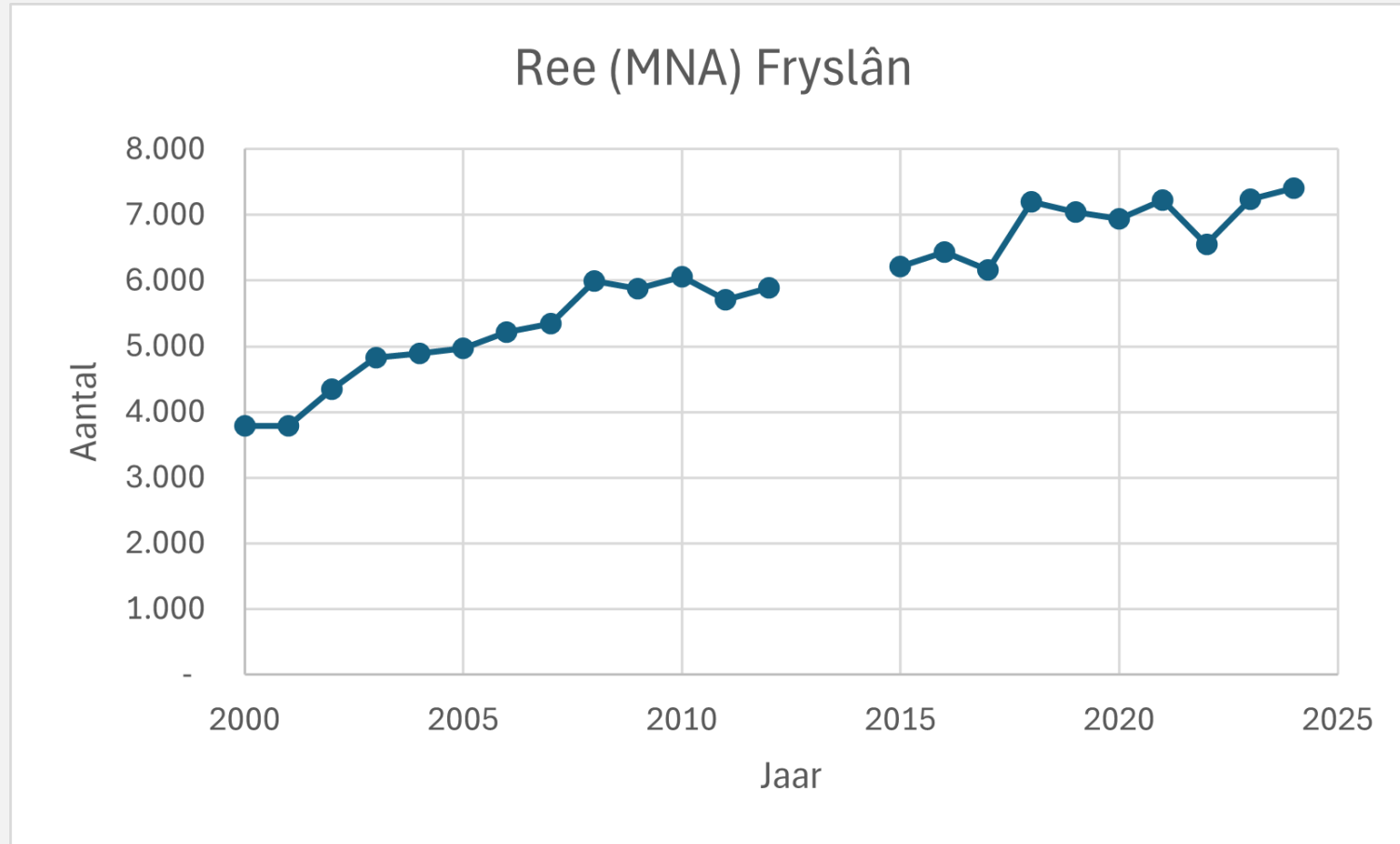
De cijfers

- Stabiele gegevens
- Tellingen
- Aanrijdingen
- Afschot

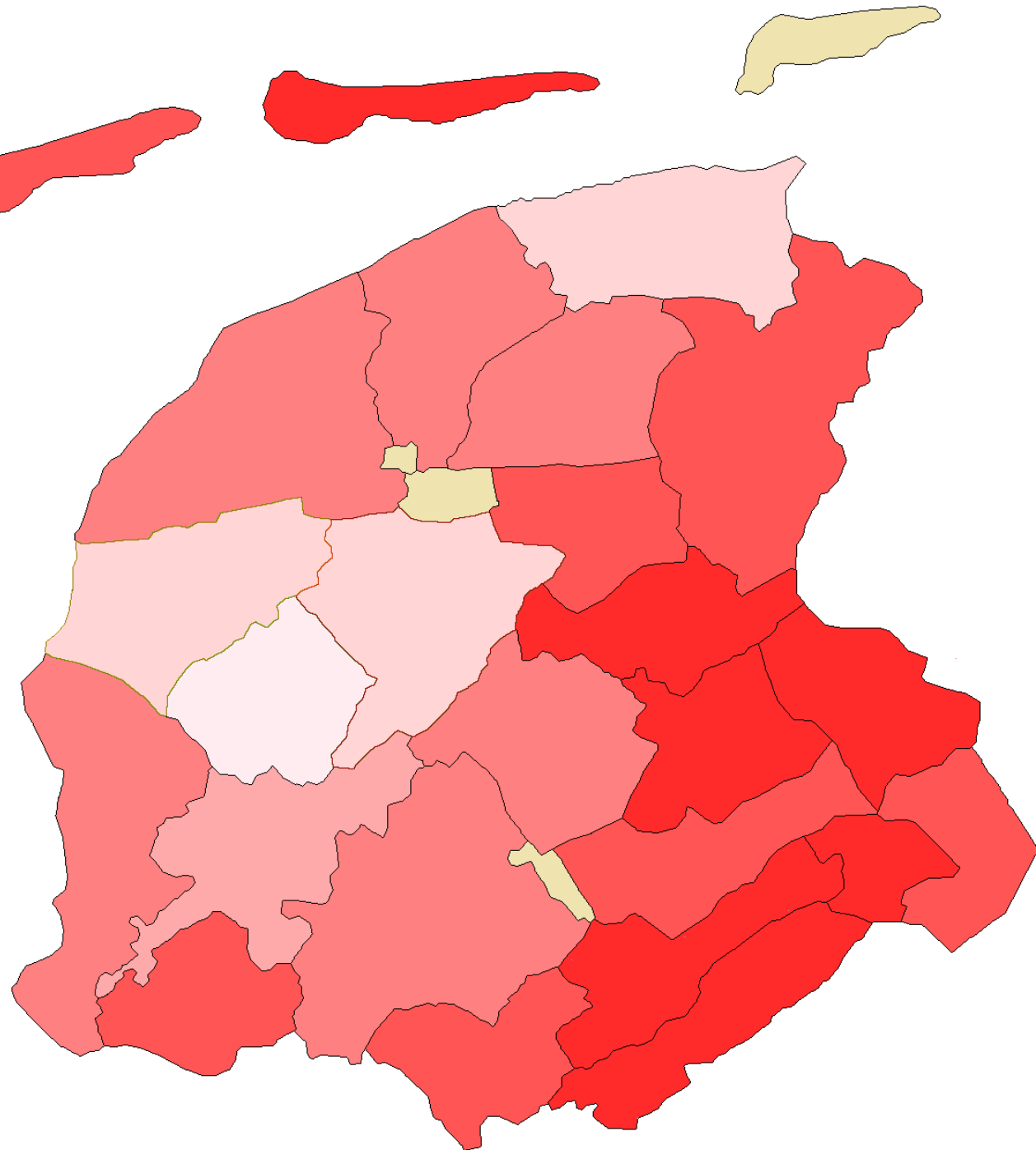
Stabiele gegevens

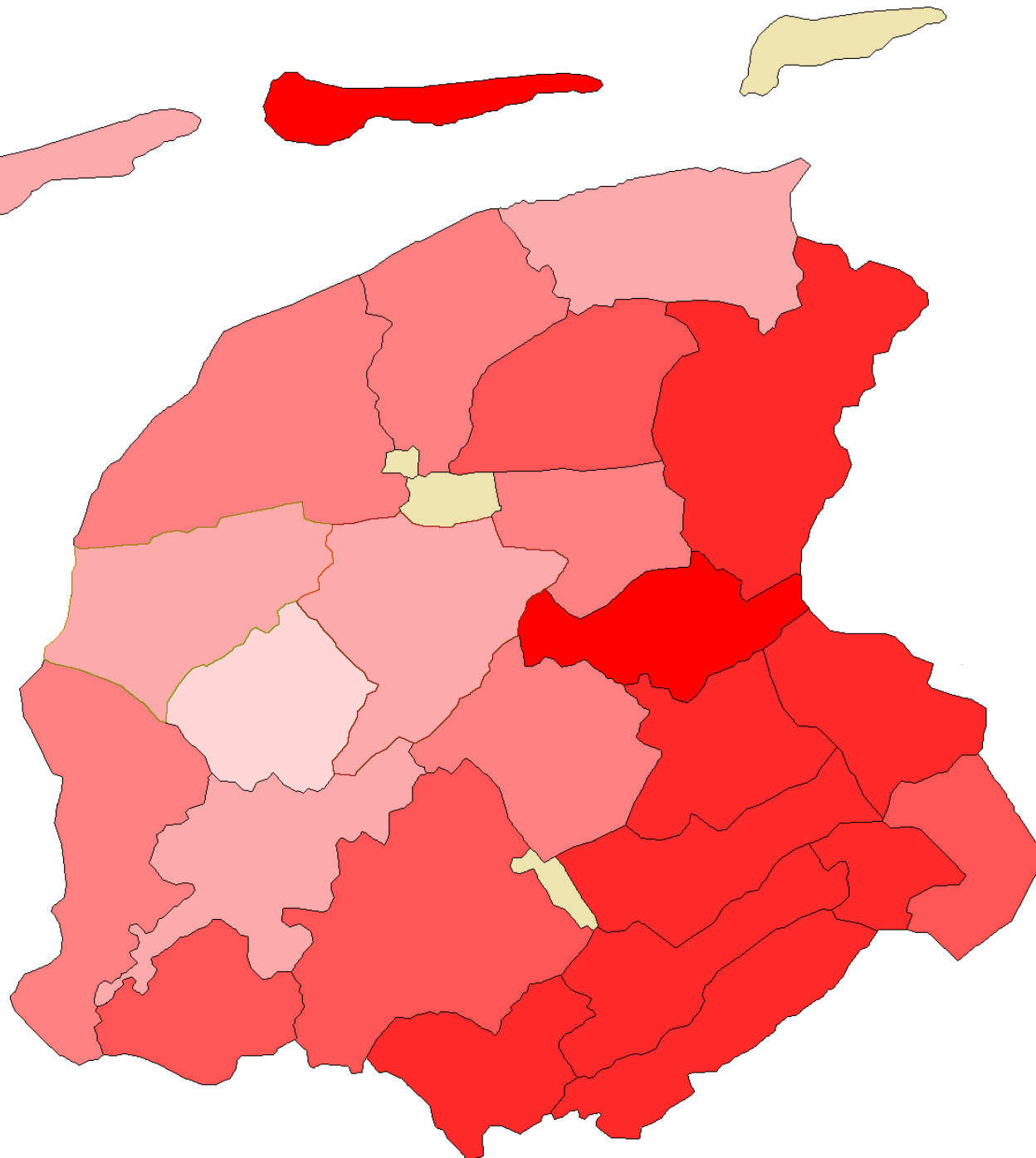
Tellingen

Ree
2016
Aantal per 10.000 ha

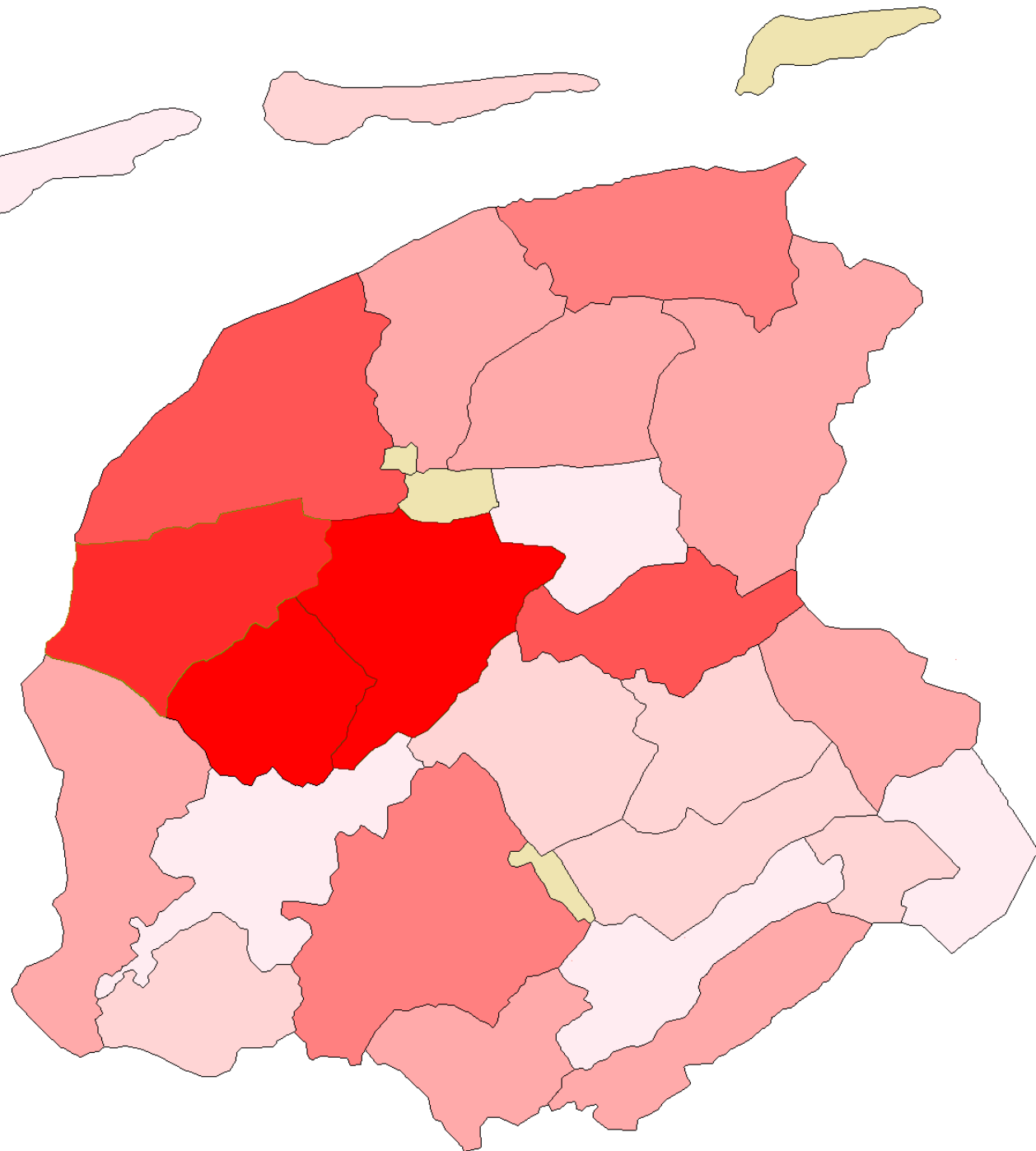
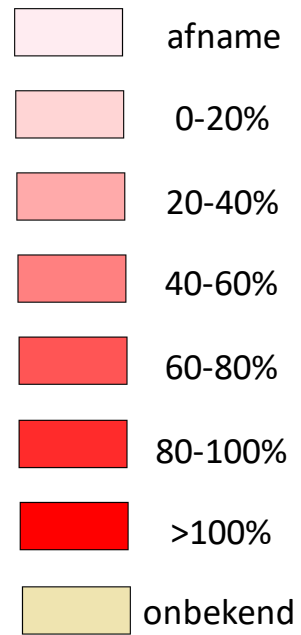
Ree
2023
Aantal per 10.000 ha

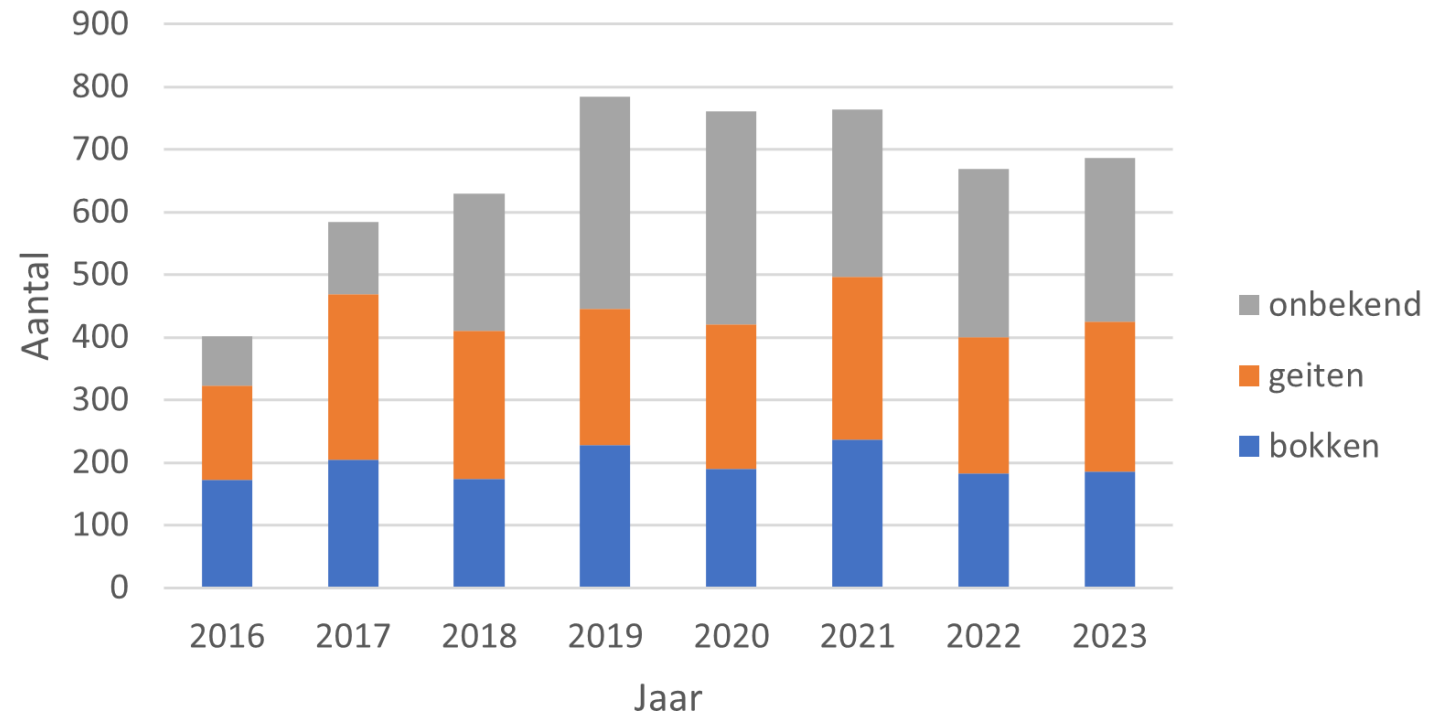
Ree

2016-2023

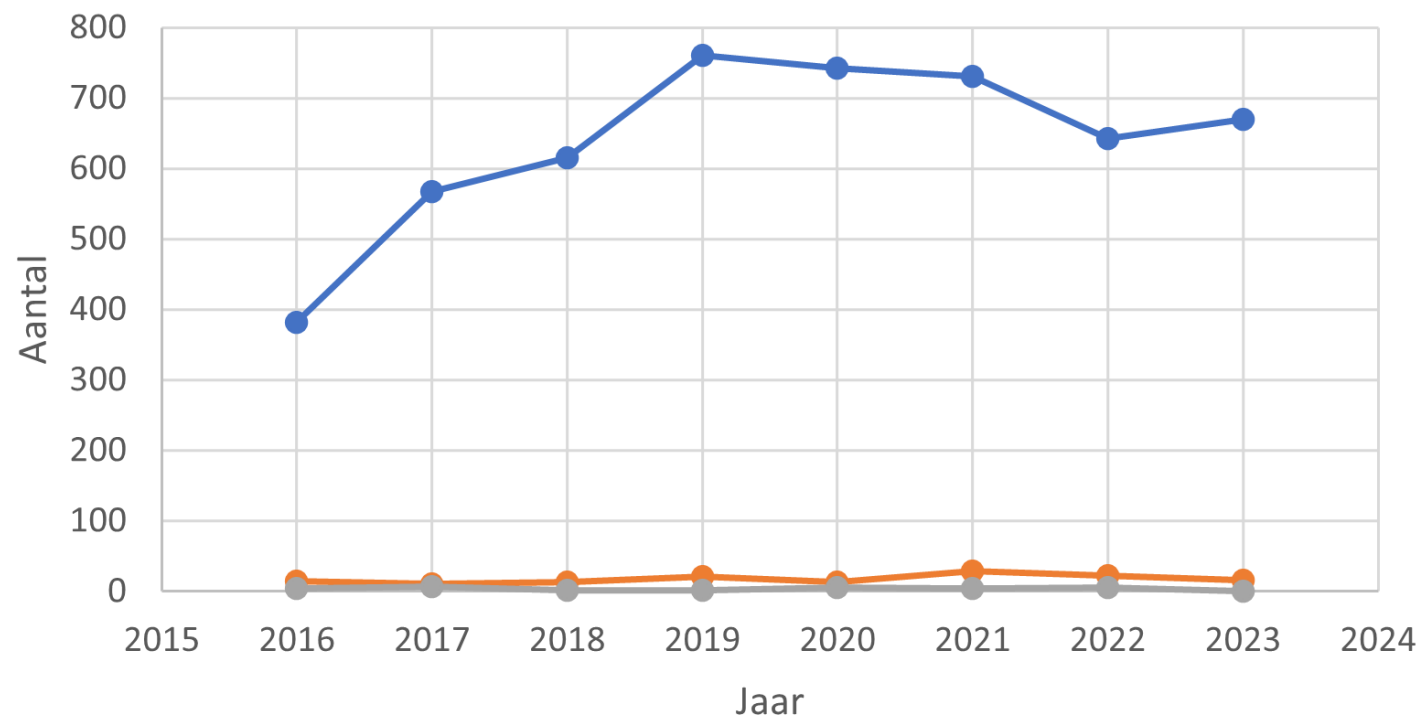
Veranderingdichtheid

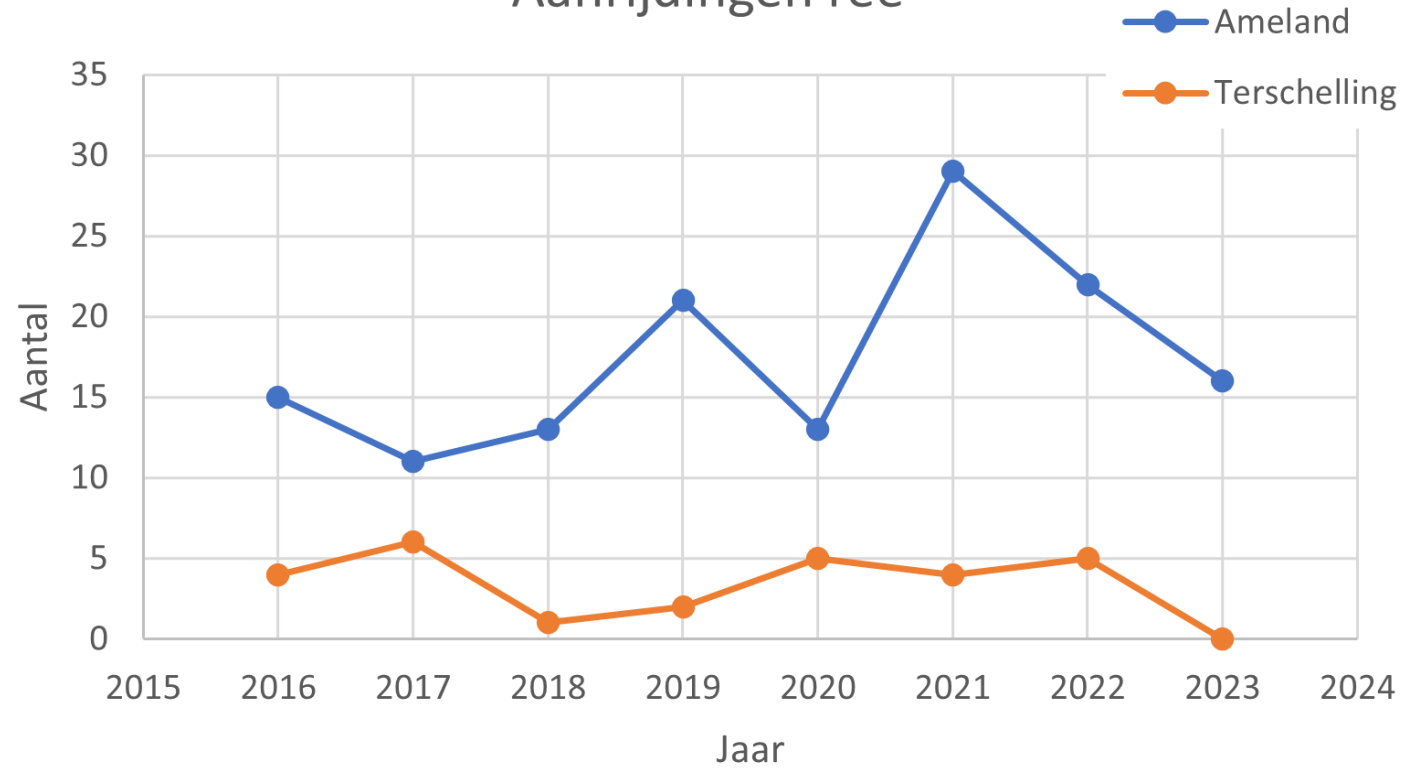
Aanrijdingen ree Fryslân

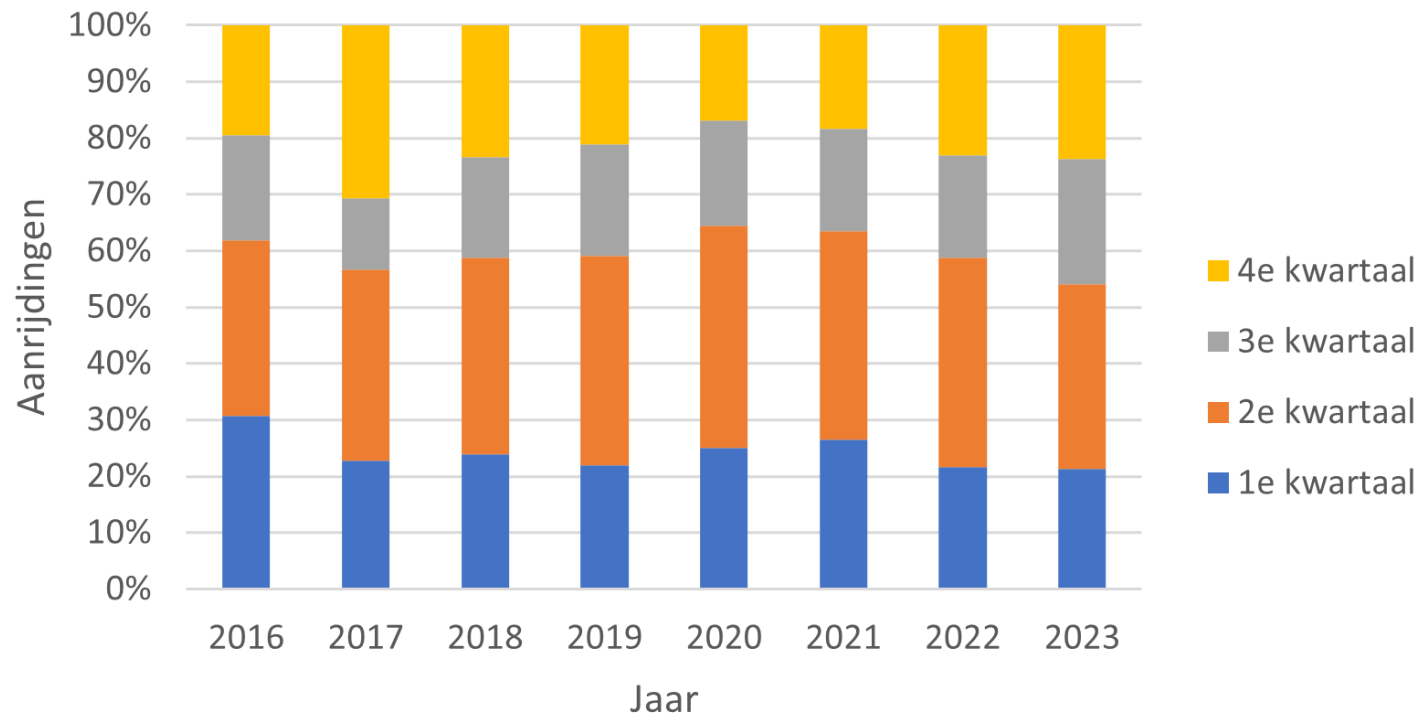
Aanrijdingen ree

Aanrijdingen ree

Aanrijdingen ree Fryslân

Afschot

Maand	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jan	122	111	118	124	29	30	46	45
Feb	333	255	308	354	187	161	138	161
Mrt	362	335	296	321	324	294	232	158
Apr	22	4	6	17	7	21	32	34
Mei	49	46	27	26	30	34	49	45
Jun	48	21	26	31	31	38	42	29
Jul	89	81	72	71	90	91	88	120
Aug	125	89	118	108	55	78	75	81
Sep	136	115	115	120	38	34	36	36
Okt					49	67	87	81
Nov					82	99	103	89
Dec					162	231	214	218
Eindtotaal	1.286	1.057	1.086	1.172	1.084	1.178	1.142	1.097

Zonering en hotspots

- Zone 1: locaties waar geen afschot zal plaatsvinden vanwege het ontbreken van een directe relatie met de verkeersveiligheid
- Zone 2: locaties waar in het kader van verkeersveiligheid nulstand wordt nagestreefd
- Zone 3: locaties waar in het kader van verkeersveiligheid intensief afschot zal plaatsvinden
- Zone 4: locaties waar, in het kader van de verkeersveiligheid, populatiebeheer niet op basis van 'maximale draagkracht', maar op basis van populatiedichtheid zal worden ingezet om verspreiding naar hotspots of het ontstaan van nieuwe hotspots te voorkomen.

Zonering en hotspots

- Hotspots zijn vaak geen punten (spots) maar lijnvormig
- Zone 3 is dan de arbitraire begrenzing waarbinnen de hotspots liggen
- Zone 3 is het gebied waarbinnen (fysieke) preventieve maatregelen het meest doelmatig zijn
- Maar zone 3 hoeft niet het gebied te zijn waartoe afschot zich zou moeten beperken...

Zonering en hotspots

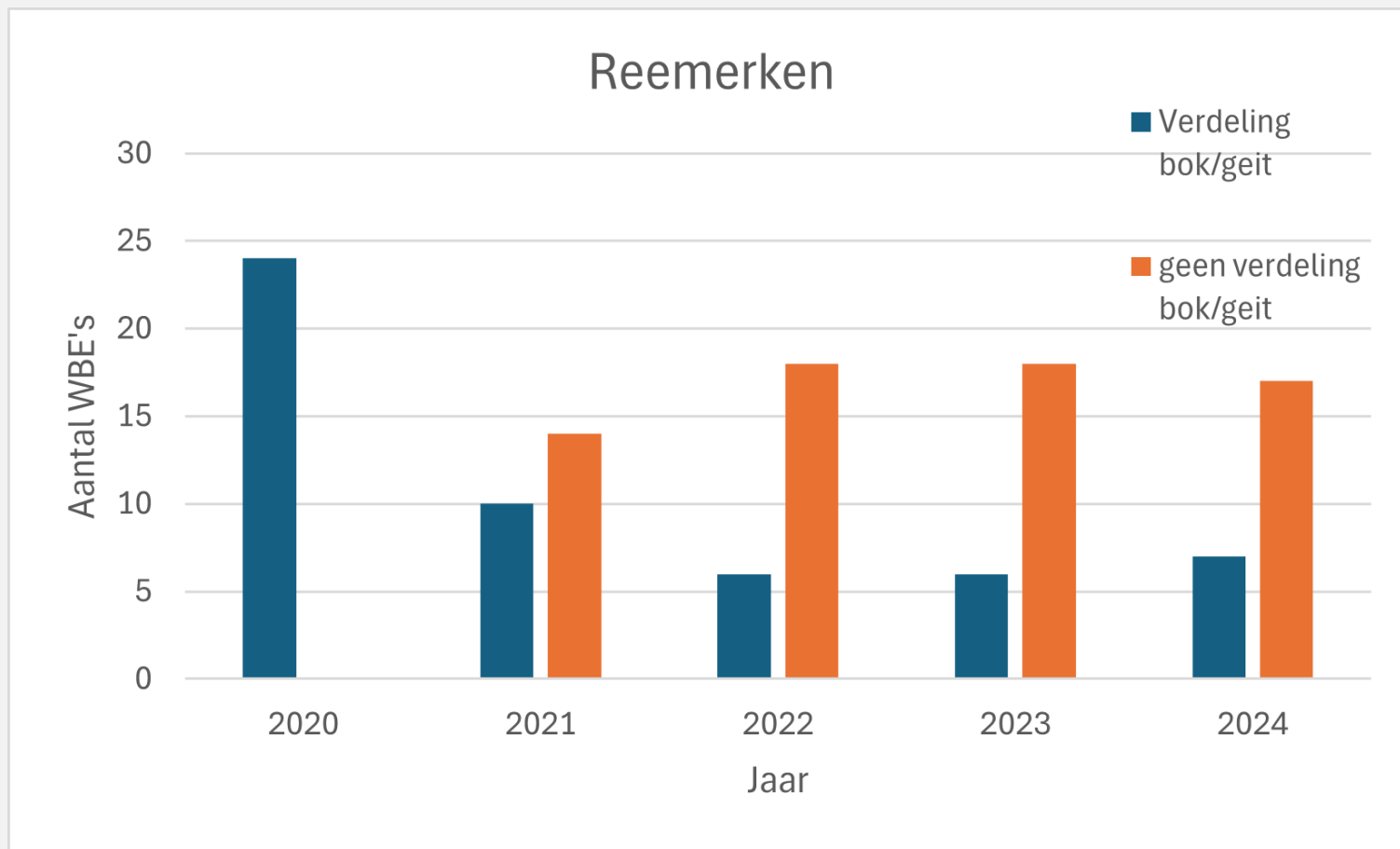
want:

- Afschot in zone 3 kan ertoe leiden dat de leefruimte van dieren die gewend zijn aan verkeer wordt opgevuld met dieren die dat niet zijn
- Afschot in zone 3 is lang niet altijd veilig omdat deze zone juist ook veel menselijke aanwezigheid kent
- Afschot in zone 4 kan dan een betere optie zijn

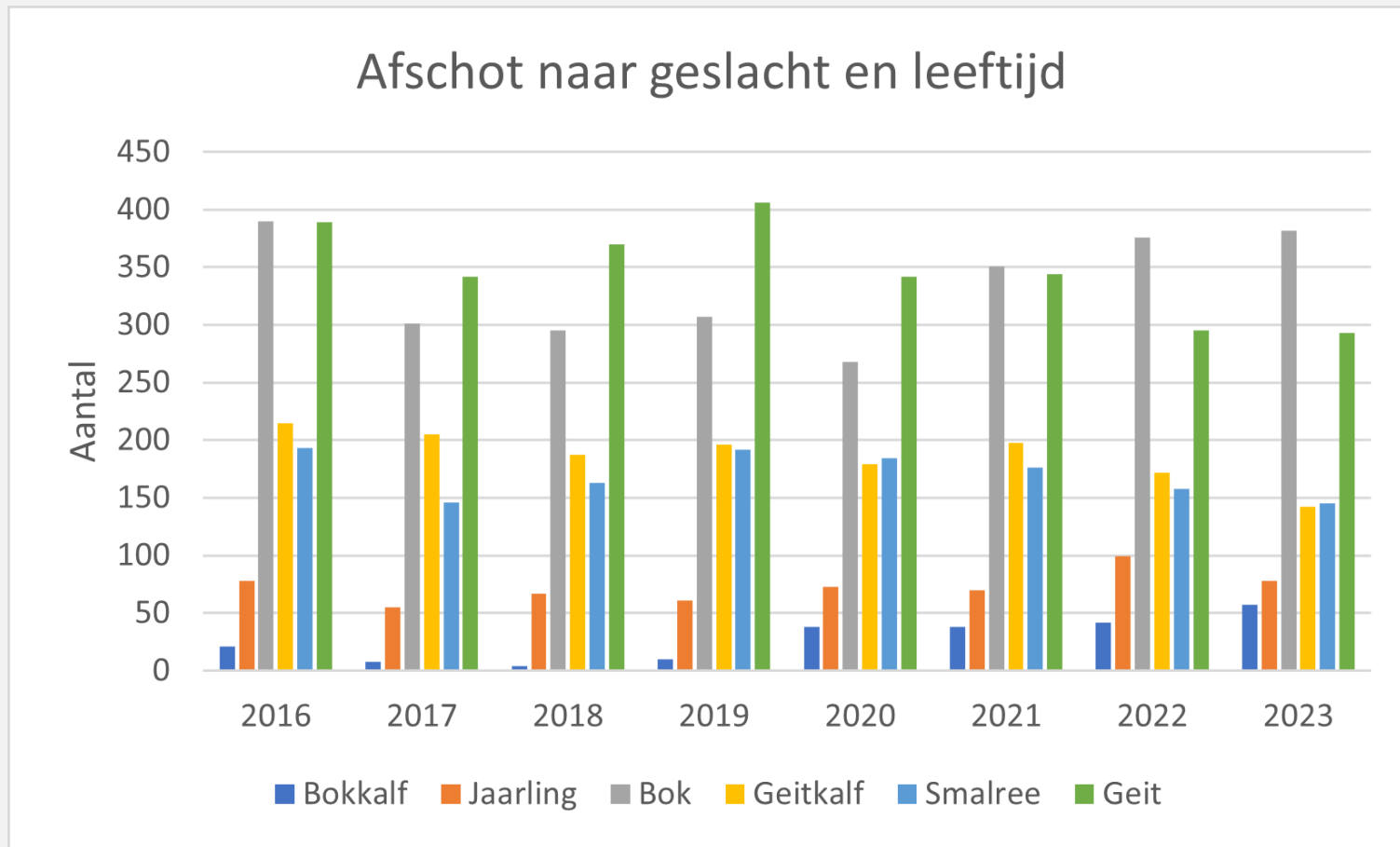
Sturing van het afschot

- Door het toewijzen van reemerken aan jachthouders nabij de hotspots (dus zone 3)
- Door het toewijzen van reemerken aan jachthouders voor populatiebeheer in het achterland (dus zone 3 en 4)
 - Met verdeling over bokken en geiten?
 - Met aanvullende verdeling over leeftijd?
 - Met aanvullende verdeling over conditie?

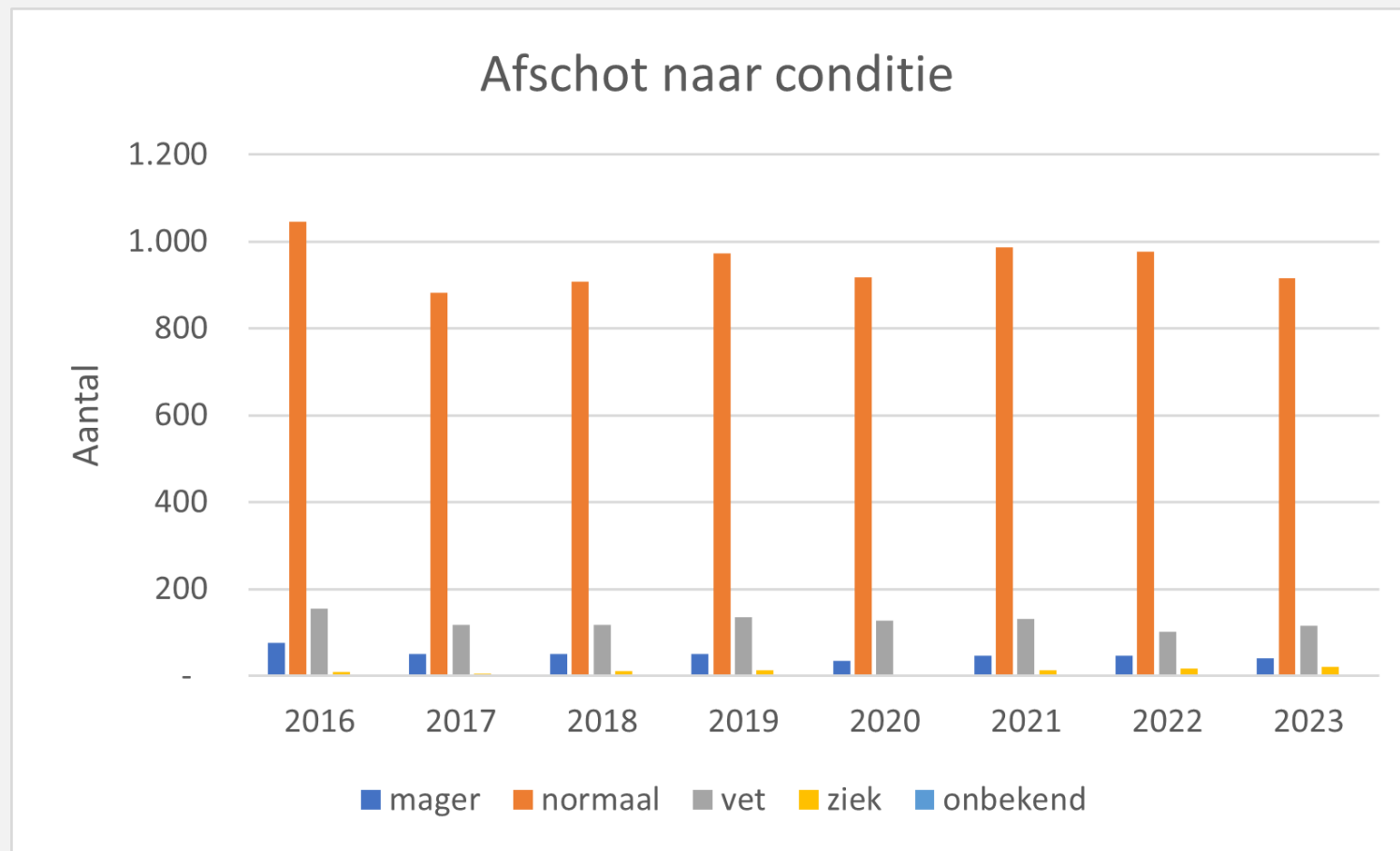
Sturing van het afschot

Sturing van het afschot

Sturing van het afschot

Sturen op populatiedichtheid

- Is sturen op populatiedichtheid hetzelfde als het realiseren van een stabiele populatie?
- Wordt een vitale populatie alleen bepaald door een duurzame geslacht- en leeftijdverdeling?
- Of ook door de conditie van de dieren?
- En hoe verhoudt dit laatste zich tot onnodig lijden?

Wat moeten we (verder nog) monitoren

- Aanvullende gegevens van gewicht en leeftijd (gebruiken)?
- Aanvullende gegevens conditie (gebruiken)?
- Keelhorzel?
- Verkeersintensiteit langs trajecten met preventieve maatregelen?

Samenvattend beeld wensen enquête 2022 en werkplannen 2020

		Preventieve maatregelen	Afschot Scenario 1	Afschot Scenario 2
Aanwezigheid onacceptabel	Zone 2	Afweging rasters	Gericht op nulstand (mits veilig)	Niet aan de orde
Hoge aanrijding frequentie	Zone 3	Afweging op basis van effectiviteit		Gericht op verlaging populatiedichtheid
Lage aanrijding frequentie	Zone 4	Niet effectief	Gericht op verlaging populatiedichtheid	
Geen aanrijdingen	Zone 1	Niet aan de orde	Geen afschot	

Wat zou er dan in de werkplannen moeten?

		Preventieve maatregelen	Afschot Scenario 1	Afschot Scenario 2
Aanwezigheid onacceptabel	Zone 2	Afweging raster	Gericht op nulstand (mits veilig)	Niet aan de orde
Hoge aanrijding frequentie	Zone 3	Afweging op basis van effectiviteit		Gericht op verlaging populatiedichtheid
Lage aanrijding frequentie	Zone 4	Niet effectief	Gericht op verlaging populatiedichtheid	
Geen aanrijdingen	Zone 1	Niet aan de orde	Geen afschot	

Met uitsplitsingen van preventieve maatregelen naar hotspots

Preventieve maatregelen		Hotspot 1 locatie	Hotspot 2 locatie	Hotspot 3 traject	Hotspot 4 ...
Rust in het veld					
Rasters					
Verwijderen bosschages					
Bermbeheer					
Wildspiegels					
Bebording	Standaard				
	Snelheidsignalering				
	Crash-signing				
	Wildsignalering				
Maximum snelheid					

Met uitsplitsingen van afschot naar leefgebieden

Gewenst afschot		Leef- gebied 1	Leef- gebied 2	Leef- gebied 3	Leef- gebied 4
Totaal					
	Bok				
	Geit				

Ingebrachte vragen n.a.v. de enquête

- Frequentie updaten info
- Onduidelijkheid over ‘aparte reemerken’ en toedeling bok/geit
- Werkwijze afmelden aangereden reeën
- Werkwijze voor afmelden zieke reeën
- Overzichtskaarten
- Samenwerking met TBO's en wegbeheerders

Toelichting valwildregeling door Titus Sijmonsma